

NINA NAUSĖDAITĖ

(1924 – 2000)

Partizaninio karo ryšininkė, technikė
Aukštesniosios technikos mokyklos Mechanikos
specialybės absolventė
(studijas baigė 1945 m.)

Gimusi 1924 m. sausio 2-ąją Alytuje, vėliau Nina Nausėdaitė su tėvais persikėlė į Kauną. Ten baigė vidurinę mokyklą, studijavo Aukštesniojoje technikos mokykloje mechaniką. Studijas baigė 1945 metais ir įgijo mechaniko techniko diplomą.

Antrosios sovietinės okupacijos metais, sekdamą savo sesers Elenos, dirbusios partizanų ryšininke Pietų Lietuvoje pėdomis, savo gyvenimą, dar studijuodama Aukštesniojoje technikos mokykloje ir po jos baigimo susiejo su partizaniniu judėjimu. Netrukus Nina tapo Tauro, Kęstučio, Vyčio apygardų štabų, Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio (BDPS), kai kurių rinktinių vyriausiąja ryšininke. Ja ypač pasitikėjo Vyriausiojo partizanų štabo vadovas Jonas Žemaitis. Rasa, toks buvo Ninos partizaninis slapyvardis, kaip ir daugelis tuomečių partizanų vadų bei jų artimiausių ryšininkų, pateko į NKVD agentų pinkles. Nina buvo stiprus žmogus. Ji žinojo, kad anksčiau ar vėliau bus MGB sumedžiota, todėl į palto atlapą buvo įsisiuvusi kalio cianido kapsulę, kad, esant reikalui, galėtų ja pasinaudoti. Ginklo niekada neturėjo ir nenešiojo. Daug kartų Nina paspruko iš saugumiečių rankų. Geri žmonės ją paslėpdavo. Kartą, važiuodama traukiniu į Vilnių, Nina pastebėjo, kad yra sekama. Norėdama atsikratyti persekiotojo, neprivažiavusi Vilniaus iššoko iš važiuojančio traukinio. Nina jautėsi drąsi ir laisva. Deja, Dievo valia buvo kitokia. Ji buvo suimta tada, kai, aplankiusi mamą, paltą pakeitė kailinukais, į kuriuos kalio cianido kapsulę įsisiūti užmiršo. Tik po kelerių metų mama, ardydama jos paltuką, atrado kapsulę.

Nina Nausėdaitė buvo nuteista kalėti 10 metų. Uchtos ir Kazachstano spec. lagerių golgotos, kolonos su čekistų pjudomais šunimis, sunkus alinantis 12 valandų per dieną darbas. Susirgusi tuberkulioze, buvo nurašyta į invalidų gretas. Sunkiai sergančią Niną surado mama.

Net ir išėjusiai į laisvę 1955 m. sovietų okupuotoje Lietuvoje Ninai Nausėdaitei nebuvo leista laisvai studijuoti ir dirbti. Nina įsidarbino mechaninėse dirbtuvėse Kaune, iš pradžių - šaltkalve, vėliau - technike. Likusių senų bičiulių dėka vėliau buvo įdarbinta DOSAF'e, arčiau sklandytuvų. Išsipildė Ninos jaunystės svajonė - jai pavyko keliskart paskraidyti sklandytuvais ir iš aukštai pažiūrėti į gimtąją žemę, dėl kurios laisvės galvas paguldė jos bebaimiai bendražygiai.

Nuo pat pirmųjų Sąjūdžio gyvavimo dienų N. Nausėdaitė aktyviai įsitraukė į Sąjūdžio veiklą, dalyvavo politinių kalinių ir tremtinių renginiuose, partizanų perlaidojimuose, nors buvo silpnos sveikatos.

Išsipildė didžioji Ninos Nausėdaitės svajonė – Lietuva iškovojosi laisvę ir nepriklausomybę. Buvo įvertinti ir narsios kovotojos nuopelnai - Nina Nausėdaitė buvo apdovanota Vyčio kryžiaus ordinu, jai suteiktas karinis kapitonas laipsnis.

Nina Nausėdaitė buvo stiprus žmogus. Paklausta, kaip ji dabar, jau gyvenimo saulėlydyje, vertina savo likimą, atsakė: „Aš esu laiminga, kad nieko neišdaviau ... Jeigu reikėtų viską pakartoti - rinkčiausi tą patį kelią“.

Kauno technikos kolegijos bendruomenė didžiuojasi absolvente Nina Nausėdaitė, kuri savo jaunystės metus atidavė kovai už Lietuvos nepriklausomybę.

Nina Nausėdaitė svečiuojasi Kauno aukštesniojoje technikos mokykloje (dabar Kauno technikos kolegija). Absolventę sveikina dėstytojas Jonas Grikštas. 1990 m

*Iš Kauno technikos kolegijos muziejaus archyvų
O. Voverienė. Esu laiminga, nieko neišdavusi. XXI amžius, 2000 03 29, Nr. 2*